

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความรอบรู้ด้านสุขภาพเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร
ของวัยรุ่นหญิงโรงเรียนแห่งหนึ่งในเมือง จังหวัดนครราชสีมา

Factor related with Health Literacy Scale for Unwanted Pregnancy

Prevention of Teens in School Mueang District,

Nakhon Ratchasima Province

นันทิภา สิงห์ทอง¹, ณัฐธวัช เพ็ญแจ่ม¹, วันฉัตร โสฬส¹, ศุภรดา โมขุนทด¹, ณัฐมน เนตรภักดี², เขมิ
กา วิเศษเพ็ง², นิภาพร ปลื้มมะลิ², เกษรวิ ศรีศุภนัน², ต่วนนุรีชน อีแต² และนาเดียร์ อาแซ²

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความรอบรู้ด้านสุขภาพเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรของวัยรุ่นหญิงโรงเรียนแห่งหนึ่งในเมือง จังหวัดนครราชสีมา กลุ่มตัวอย่าง คือ วัยรุ่นหญิงที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ของโรงเรียนแห่งหนึ่งในเมือง จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 306 คน โดยการเลือกแบบชั้นภูมิ (stratified random sampling) การเก็บรวบรวมข้อมูล คณะผู้วิจัยใช้เครื่องมือประเมินความรอบรู้ด้านสุขภาพเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร กองสุขศึกษา กระทรวงสาธารณสุข การวิเคราะห์ข้อมูล คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และหาค่าสัมประสิทธิ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation)

ผลวิจัย พบว่า

1. การเข้าถึงข้อมูลและบริการสุขภาพเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรของวัยรุ่นหญิงโรงเรียนแห่งหนึ่งในเมือง จังหวัดนครราชสีมา มีความสัมพันธ์ทางลบกับพฤติกรรมป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($r=0.141$, $p=-0.014$)

2. การรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศและการตัดสินใจและเลือกปฏิบัติที่ถูกต้องเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรของวัยรุ่นหญิงโรงเรียนแห่ง จากในเมือง จังหวัดนครราชสีมา มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($r=0.123$, $p=0.032$, $r=0.160$, $p=0.005$)

3. การสื่อสารเพิ่มความเชี่ยวชาญทางสุขภาพและการจัดการเงื่อนไขทางสุขภาพตนเองเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรของวัยรุ่นหญิงโรงเรียนแห่งหนึ่ง จากในเมือง จังหวัดนครราชสีมา ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร

คำสำคัญ : ความรอบรู้ด้านสุขภาพ, การป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร, วัยรุ่นหญิง

¹ อาจารย์ คณะสาธารณสุขศาสตร์และเทคโนโลยีสุขภาพ

² นักศึกษา คณะสาธารณสุขศาสตร์และเทคโนโลยีสุขภาพ

Abstract

This research aims to survey biosocial factor with health literacy scale for unwanted pregnancy prevention of teens in School Mueang district, Nakhon Ratchasima province. The sample were studying at grade 1-6 in school. The sample consisted of 306 people selected by stratified random sampling. Data was collected from the instrument their health literacy scale for unwanted pregnancy prevention of teens, health education divisions and ministry of public health. Data was analyzed by percentage, mean, standard deviation and Pearson ' s correlation coefficient.

The results revealed that;

1. The accessibility of information and healthcare services for unwanted pregnancy prevention of teens in School Mueang district, Nakhon Ratchasima province correlated negative with behavior unwanted pregnancy prevention at 0.05 level.

2. The acquaintance with media and information for unwanted pregnancy prevention and making a right decision and capability of unwanted pregnancy prevention of teens in School Mueang district, Nakhon Ratchasima province correlated positive with behavior unwanted pregnancy prevention at .05 level.

3. The improving communication expertise for unwanted pregnancy prevention and self-management of health conditions for unwanted pregnancy prevention of teens in School Mueang district, Nakhon Ratchasima province not correlated with behavior unwanted pregnancy prevention.

Keywords: health literacy, unwanted pregnancy prevention, teen

ความสำคัญและที่มาของปัญหาการวิจัย

การตั้งครรภ์ในวัยรุ่นเป็นปัญหาที่ประเทศไทยให้ความสำคัญในการหาแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหา การตั้งครรภ์ในวัยรุ่นที่เกิดขึ้น จากสถิติการตั้งครรภ์ของวัยรุ่นไทยจากสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ กระทรวงสาธารณสุขในปี พ.ศ. 2559 พบว่า มีจำนวนการคลอดของหญิงทั้งหมด 666,207 คน โดยจำนวน 94,584 คน เป็นการคลอดที่เกิดจากวัยรุ่นหญิงอายุระหว่าง 10-19 ปี คิดเป็นอัตราการร้อยละ 14.2 ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2546 ในอัตราร้อยละ 12.9 โดยเป็นวัยรุ่นหญิงที่มีอายุ 15-19 ปี จำนวน 91,838 คน หรือคิดเป็นอัตราการคลอดของวัยรุ่นหญิงอายุ 15-19 ปี 42.5 ต่อประชากรหญิง 1,000 คน และพบสถิติวัยรุ่นหญิงอายุต่ำกว่า 15 ปี คลอดบุตรมีจำนวนเพิ่มขึ้นจาก 1,791 ราย ใน ปี พ.ศ. 2549 เป็น 2,746 ราย ในปี พ.ศ. 2559 หรือคิดเป็นอัตราการคลอดของวัยรุ่นหญิงอายุ 10-14 ปี เป็น 1.4 ต่อประชากรวัยเดียวกัน 1,000 คน เมื่อเทียบกับปี พ.ศ. 2546 ที่อัตราการคลอดดังกล่าวอยู่ที่ 0.7 ต่อประชากรวัยเดียวกัน 1,000 คน (สำนักอนามัยการเจริญพันธุ์ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข, 2560) จากสถิติการคลอดบุตรข้างต้นแสดงให้เห็นถึงแนวโน้มการตั้งครรภ์ที่สูงขึ้น แต่จากสถิติย้อนหลัง 5 ปี ในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2554-2559 พบว่ามีจำนวนการคลอดบุตรของวัยรุ่นหญิงอายุ 10-19 ปี ลดลงจากปี พ.ศ. 2554 ร้อยละ 16.9 มาเป็นร้อยละ 14.2 ในปี พ.ศ. 2559 (สำนักอนามัยการเจริญพันธุ์ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข, 2560)

อย่างไรก็ตามถึงแม้ว่าจำนวนการคลอดบุตรของวัยรุ่นหญิงอายุ 10-19 ปีจะมีแนวโน้มที่ลดลงแต่ยังถือว่าเป็นสถานการณ์ที่น่าเป็นห่วงและจากข้อมูลอัตราการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นของเขตสุขภาพทั้งหมด 12 เขตรวมกรุงเทพมหานคร ปี พ.ศ. 2556-2558 พบว่าเขตสุขภาพที่ 9 ได้แก่จังหวัดนครราชสีมา บุรีรัมย์ สุรินทร์ ชัยภูมิ มีอัตราการตั้งครรภ์ใน

วัยรุ่นเฉลี่ยเป็นลำดับที่ 5 โดยเป็นวัยรุ่นหญิงที่มีอายุ 15-19 ปี มีอัตราเฉลี่ย 52.69, 49.5 และ 56.0 ต่อประชากรหญิง 1000 คน (สำนักอนามัยการเจริญพันธุ์ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข, 2559) ปี พ.ศ. 2559 มีอัตราการตั้งครรรภ์ในวัยรุ่นเฉลี่ยเป็นลำดับที่ 6 ของเขตสุขภาพทั้งหมดโดยเป็นวัยรุ่นที่มีอายุ 15-19 ปี มีอัตราเฉลี่ยอยู่ที่ 43.5 ต่อประชากรหญิง 1000 คน (สำนักอนามัยการเจริญพันธุ์ กระทรวงสาธารณสุข, 2560) จากสำรวจการตั้งครรรภ์ในวัยรุ่นของจังหวัดนครราชสีมาปี พ.ศ. 2556-2558 วัยรุ่นหญิงที่มีอายุ 15-19 ปี มีอัตราเฉลี่ยอยู่ที่ 53.1 51.1 และ 48.3 ต่อประชากรหญิง 1000 คน (สำนักอนามัยการเจริญพันธุ์ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข, 2558) ปี พ.ศ. 2558 วัยรุ่นหญิงที่มีอายุ 15-19 ปี มีอัตราอยู่ที่ 43.9 ต่อประชากรหญิง 1000 คน (สำนักงานอนามัยการเจริญพันธุ์ กระทรวงสาธารณสุข, 2560) จากการสำรวจพบว่าการตั้งครรรภ์ในวัยรุ่นของจังหวัดนครราชสีมาเมื่ออัตราการตั้งครรรภ์ในวัยรุ่นลดลงแต่ยังมีแนวโน้มที่น่าเป็นห่วงซึ่งปัญหาการตั้งครรรภ์ในวัยรุ่นของจังหวัดนครราชสีมาเกิดจากปัจจัยต่างๆมากมายเข้ามาเกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นปัจจัยบุคคลการอยากรู้ อยากลอง ปัญหาด้านเศรษฐกิจในครอบครัวการอบรมเลี้ยงดูที่ไม่เหมาะสม สังคม สื่อ ตลอดจนค่านิยมต่างๆในกลุ่มวัยรุ่น (คลพัฒน์ ยศธร, 2558)

จากสถานการณ์ที่เกิดขึ้นนั้นทำให้จังหวัดนครราชสีมาได้พยายามค้นหาแนวทางการแก้ไขปัญหาการตั้งครรรภ์ในวัยรุ่นอย่างต่อเนื่อง โดยมีสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครราชสีมาเป็นหน่วยประสานงานดำเนินงานตามภารกิจ 9 ด้านเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรรภ์ในวัยรุ่นในระดับจังหวัดให้มีประสิทธิภาพ โดยมีการดำเนินงานจัดโครงการและมีการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องเพศสัมพันธ์ และนโยบายหรือยุทธศาสตร์ต่างๆรวมถึงพระราชบัญญัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรรภ์มาบังคับใช้ในจังหวัดนครราชสีมาเพื่อช่วยแก้ไขปัญหาการตั้งครรรภ์ในวัยรุ่นให้สำเร็จ (สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ, 2560) หลังจากนำภารกิจ 9 ด้านมาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรรภ์ในวัยรุ่นพบว่าสามารถลดอัตราการตั้งครรรภ์ในวัยรุ่นของจังหวัดนครราชสีมาได้ แต่มีอัตราการตั้งครรรภ์ในวัยรุ่นบางเขตพื้นที่ลดลงเพียงเล็กน้อย ยังมีแนวโน้มที่น่าเป็นห่วง ถึงแม้คณะกรรมการทำงานที่เกี่ยวข้องมีการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรรภ์ในวัยรุ่นอย่างต่อเนื่องปัญหาที่เกิดขึ้นยังส่งผลให้มีการตั้งครรรภ์ในวัยรุ่นอยู่ ซึ่งเป็นประเด็นสำคัญที่ยังหาสาเหตุไม่ได้ทำให้คณะกรรมการทำงานที่เกี่ยวข้องไม่สามารถดำเนินงานตามแผนงานให้บรรลุเป้าหมายในการลดอัตราการตั้งครรรภ์ในวัยรุ่นของจังหวัดนครราชสีมาให้ต่ำกว่า 50 ต่อ 1000 คนของประชากรหญิงซึ่งเป็นหมายของประเทศ (สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ, 2559) จากการศึกษาขวัญใจ ธรรมกุลและคณะ (2559) ได้ทำการศึกษาเรื่องปัจจัยความสำเร็จในการดำเนินการโครงการป้องกันการตั้งครรรภ์ในวัยรุ่น ตำบลโนนสำราญ อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพโดยใช้วิจัยแบบย้อนหลัง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยความสำเร็จในการดำเนินโครงการป้องกันการตั้งครรรภ์ในวัยรุ่น ผลการศึกษาพบว่าปัจจัยความสำเร็จในการดำเนินโครงการป้องกันการตั้งครรรภ์ในวัยรุ่นคือ ภารกิจ 9 ด้านที่มีการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรรภ์ในวัยรุ่น

จากการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง คณะผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความรอบรู้ด้านสุขภาพเพื่อป้องกันการตั้งครรรภ์ก่อนวัยอันควรของวัยรุ่นหญิงโรงเรียนแห่งหนึ่งจากในเมือง จังหวัดนครราชสีมา เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาวางแผนการสร้างเสริมสุขภาพและการป้องกันการตั้งครรรภ์ก่อนวัยอันควรสำหรับวัยรุ่นโรงเรียนแห่งหนึ่งจากในเมือง จังหวัดนครราชสีมา โดยใช้เครื่องมือการประเมินความรอบรู้ด้านสุขภาพเพื่อป้องกันการตั้งครรรภ์ก่อนวัยอันควรสำหรับสตรีไทยวัยรุ่นอายุ 15-21 ปี (กองสุศึกษา กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ ร่วมกับ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2557)

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความรอบรู้ด้านสุขภาพเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรของวัยรุ่นหญิง โรงเรียนแห่งหนึ่งจากในเมือง จังหวัดนครราชสีมา
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเข้าถึงข้อมูลและบริการสุขภาพ การสื่อสารเพิ่มความเชี่ยวชาญทางสุขภาพ การจัดการเงื่อนไขทางสุขภาพตนเอง การรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศ การตัดสินใจและเลือกปฏิบัติที่ถูกต้องกับพฤติกรรมป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรของวัยรุ่นหญิงโรงเรียนแห่งหนึ่งจากในเมือง จังหวัดนครราชสีมา

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

วัยรุ่นหญิงที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ของโรงเรียนแห่งหนึ่งในจากในเมือง จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 1,489 คน (โรงเรียนแห่งหนึ่ง, 10 มิถุนายน 2561)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นวัยรุ่นหญิงที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ของโรงเรียนแห่งหนึ่งในจากในเมือง จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 306 คน โดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการขอใช้เครื่องมือที่การวิจัยของกองสุศึกษา กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข ประกอบด้วย 8 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะของคำถามเป็นแบบปลายปิดให้เลือกตอบและปลายเปิดให้เติมข้อความ

ตอนที่ 2 แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจทางสุขภาพเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรลักษณะของแบบทดสอบเป็นแบบเลือกตอบ ถูก และ ผิด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามการเข้าถึงข้อมูลและบริการสุขภาพเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scaie) มี 5 ระดับ ได้แก่ ทุกครั้ง บ่อยครั้ง บางครั้ง นานๆ ครั้ง และไม่ได้ปฏิบัติ มีเกณฑ์การให้คะแนน

ตอนที่ 4 แบบสอบถามการสื่อสารเพื่อเพิ่มความเชี่ยวชาญในการป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) มี 5 ระดับ ได้แก่ ทุกครั้ง บ่อยครั้ง บางครั้ง นานๆ ครั้ง และไม่ได้ปฏิบัติ มีเกณฑ์การให้คะแนน

ตอนที่ 5 แบบสอบถามการจัดการเงื่อนไขทางสุขภาพของตนเองเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) มี 5 ระดับ ได้แก่ ทุกครั้ง บ่อยครั้ง บางครั้ง นานๆ ครั้ง และไม่ได้ปฏิบัติ มีเกณฑ์การให้คะแนน

ตอนที่ 6 แบบสอบถามการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) มี 5 ระดับ ได้แก่ ทุกครั้ง บ่อยครั้ง บางครั้ง นานๆ ครั้ง และไม่ได้ปฏิบัติ มีเกณฑ์การให้คะแนน

ตอนที่ 7 แบบทดสอบการตัดสินใจเลือกปฏิบัติที่ถูกต้องเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร ลักษณะของแบบทดสอบเป็นแบบเลือกตอบ ถูก และ ผิด

ตอนที่ 8 แบบสอบถามพฤติกรรมการป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) มี 5 ระดับ ได้แก่ ทุกครั้ง บ่อยครั้ง บางครั้ง นานๆครั้ง และไม่ได้ปฏิบัติ มีเกณฑ์การให้คะแนน

การหาคุณภาพเครื่องมือ

คุณภาพเครื่องมือการวิจัยครั้งนี้คณะผู้วิจัยได้ยึดตามเครื่องมือของกองสุศึกษา กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข ดังนี้

1. แบบวัดความรู้ความเข้าใจทางสุขภาพเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร ค่าความเชื่อมั่น (KR-20) เท่ากับ 0.76
2. แบบวัดการเข้าถึงข้อมูลและบริการสุขภาพเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร แบบวัดการสื่อสารเพื่อเพิ่มความเชี่ยวชาญในการป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร แบบวัดการจัดการเงื่อนไขทางสุขภาพของตนเองเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร แบบวัดการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร แบบวัดการตัดสินใจเลือกปฏิบัติที่ถูกต้องเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรและแบบวัดพฤติกรรมการป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร ค่าความเชื่อมั่น (Cronbach's Alpha) เท่ากับ 0.89 0.87 0.90 0.89 0.87 และ 0.88 ตามลำดับ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบทดสอบและแบบสอบถามแต่ละฉบับและคัดเลือกเฉพาะแบบทดสอบและแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ ตรวจสอบให้คะแนนข้อคำถามแต่ละข้อตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ นำมาลงรหัส
2. นำแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มาวิเคราะห์แจกแจงความถี่และค่าร้อยละ นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง
3. นำแบบทดสอบและแบบสอบถามปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความรอบรู้ด้านสุขภาพเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรของวัยรุ่นหญิงโรงเรียนแห่งหนึ่งจากในเมือง จังหวัดนครราชสีมา มาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าร้อยละของข้อมูล
4. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยชีวสังคมกับความรอบรู้ด้านสุขภาพเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรของวัยรุ่นหญิงโรงเรียนแห่งหนึ่งจากในเมือง จังหวัดนครราชสีมา โดยใช้สถิติ เพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation)

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษา พบว่า ความรอบรู้ด้านสุขภาพเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรของวัยรุ่นหญิงโรงเรียนแห่งหนึ่งจากในเมือง จังหวัดนครราชสีมา ในด้านการตัดสินใจและเลือกปฏิบัติที่ถูกต้อง และพฤติกรรมการป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร อยู่ในระดับดีมาก มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 31.93 (S.D. 5.49) และ 65.64 (S.D. 3.97) ตามลำดับ ดังแสดงรายละเอียดในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวน ค่าเฉลี่ย และระดับความรอบรู้ด้านสุขภาพเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร

ตัวแปร	n	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ความรู้ ความเข้าใจในการป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร	306	76.63	1.60	ปานกลาง
การเข้าถึงข้อมูล และบริการสุขภาพ	306	12.88	2.73	ดี
การสื่อสาร เพิ่มความเชี่ยวชาญทางสุขภาพ	306	14.49	2.32	ดี
การจัดการ เงื่อนไขทางสุขภาพตนเอง	306	14.98	4.73	ดี
การรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศ	306	13.18	4.51	ดี
การตัดสินใจและเลือกปฏิบัติที่ถูกต้อง	306	31.93	5.49	ดีมาก
พฤติกรรมกรรมการป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร	306	65.64	3.97	ดีมาก

จากตาราง พบว่า ระดับความรอบรู้ในด้านพฤติกรรมกรรมการป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 65.64 อยู่ในระดับดีมาก ด้านการตัดสินใจและเลือกปฏิบัติที่ถูกต้อง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 31.93 อยู่ในระดับดีมาก ด้านความรู้ ความเข้าใจในการป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 76.63 อยู่ในระดับ ปานกลาง ด้านการจัดการเงื่อนไขทางสุขภาพตนเอง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 14.98 อยู่ในระดับดี ด้านการสื่อสารเพิ่มความเชี่ยวชาญทางสุขภาพ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 14.49 อยู่ในระดับดี ด้านการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 13.18 อยู่ในระดับดี และด้านการเข้าถึงข้อมูล และบริการสุขภาพ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 12.88 อยู่ในระดับดี

2. การเข้าถึงข้อมูลและบริการสุขภาพเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรของวัยรุ่นหญิงโรงเรียนแห่งหนึ่ง จากในเมือง จังหวัดนครราชสีมา มีความสัมพันธ์ทางลบ กับพฤติกรรมกรรมการป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรของวัยรุ่นหญิงโรงเรียนแห่งหนึ่งจากในเมือง จังหวัดนครราชสีมา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($r=-0.141$, $p=0.014$) ดังแสดงรายละเอียดในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าสัมประสิทธิ์สัมพันธ์ระหว่างการเข้าถึงข้อมูลและบริการสุขภาพ การสื่อสารเพิ่มความเชี่ยวชาญทางสุขภาพ การจัดการเงื่อนไขทางสุขภาพตนเอง การรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศ การตัดสินใจและเลือกปฏิบัติที่ถูกต้อง กับพฤติกรรมกรรมการป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร

ตัวแปร	n	r	p
การเข้าถึงข้อมูล และบริการสุขภาพ	306	-0.141*	0.014
การสื่อสาร เพิ่มความเชี่ยวชาญทางสุขภาพ	306	0.035	0.541
การจัดการ เงื่อนไขทางสุขภาพตนเอง	306	0.000	0.987
การรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศ	306	0.123*	0.032
การตัดสินใจและเลือกปฏิบัติที่ถูกต้อง	306	0.160*	0.005

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง พบว่า การเข้าถึงข้อมูลและบริการสุขภาพ มีความสัมพันธ์ทางลบ กับพฤติกรรมกรรมการป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($r=-0.141$, $p=0.014$)

การรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร มีความสัมพันธ์ทางบวก กับพฤติกรรมกรรมการป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($r=0.123$, $p=0.032$)

การตัดสินใจและเลือกปฏิบัติที่ถูกต้องเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร มีความสัมพันธ์ทางบวก กับ พฤติกรรมการป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($r=0.160$, $p=0.005$)

การสื่อสาร เพิ่มความเชี่ยวชาญทางสุขภาพเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร และการจัดการเงื่อนไขทางสุขภาพตนเองเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร

อภิปรายผล

การเข้าถึงข้อมูลและบริการสุขภาพเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรของวัยรุ่นหญิงโรงเรียนแห่งหนึ่งจากในเมือง จังหวัดนครราชสีมา มีความสัมพันธ์ทางลบ กับพฤติกรรมการป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรของวัยรุ่นหญิงโรงเรียนแห่งหนึ่งจากในเมือง จังหวัดนครราชสีมา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($r=-0.141$, $p=0.014$) ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ วุฒิสพร ญัฐรุจิโรจน (2560) ได้ทำการศึกษาการขับเคลื่อนเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ไม่พร้อมในวัยรุ่น ผลการวิจัยพบว่า วิธีการดำเนินงานเพื่อการขับเคลื่อนการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ไม่พร้อมในวัยรุ่นในพื้นที่ 4 จังหวัด คือ สิงห์บุรี อ่างทอง ลพบุรี ชัยนาท มีการดำเนินกิจกรรมที่สอดคล้องกับระบบบริการสำหรับการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น ซึ่งกำหนดขึ้นโดยสมพันธ์องค์กรสวัสดิการเด็กแห่งสหรัฐอเมริกา ได้แก่ 1) บริการป้องกันปัญหา 2) บริการด้านสังคม 3) บริการดูแลสุขภาพ

ปัญหาการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรของแม่วัยรุ่นในประเทศไทยติดอันดับต้น ๆ ของเอเชีย การหาทางออกของปัญหาจึงเป็นสิ่งสำคัญและที่ผ่านมา ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายต่างหันมาให้ความสำคัญกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ไม่พร้อมในวัยรุ่น แต่ในความเป็นจริงกลับพบว่า สถานการณ์การตั้งครรภ์ในวัยรุ่นของไทยเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา การสื่อสาร เพิ่มความเชี่ยวชาญทางสุขภาพเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรของวัยรุ่นหญิงโรงเรียนแห่งหนึ่งจากในเมือง จังหวัดนครราชสีมา ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรของวัยรุ่นหญิงโรงเรียนแห่งหนึ่งจากในเมืองจังหวัดนครราชสีมา ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ขวัญใจธรรมกุล และคณะ (2559) ได้ทำการศึกษาเรื่องปัจจัยความสำเร็จในการดำเนินโครงการป้องกันการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น ตำบลโนนสำราญ อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของการดำเนินโครงการป้องกันการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น ตำบลโนนสำราญ ได้แก่ 1) การประสานการทำงานร่วมมือกันให้ทำหน้าที่ในการดำเนินงานแต่ละฝ่ายอย่างเข้มแข็ง 2) ส่งเสริมให้พ่อแม่มีทักษะพูดคุยกับลูกอย่างเปิดใจเรื่องความรัก ความสัมพันธ์และเพศสัมพันธ์ 3) การสนับสนุนให้โรงเรียนมีการเรียนการสอนเรื่องทักษะชีวิตและเพศวิถีศึกษารอบด้าน 4) การวางแผนการทำงานเพื่อเจาะกลุ่มวัยรุ่นที่มีแนวโน้มว่าจะมีเพศสัมพันธ์และเสี่ยงต่อการตั้งครรภ์ 5) การรณรงค์สื่อสารให้วัยรุ่นตระหนักถึงความรับผิดชอบเพื่อชะลอการมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก 6) การจัดให้มีบริการสุขภาพที่เป็นมิตรกับวัยรุ่นครอบคลุมบริการทุกด้าน 7) ระบบบริการที่สัมพันธ์เชื่อมโยงกันทางด้านสุขภาพศึกษาและด้านสังคม โดยการมีส่วนร่วมและการตัดสินใจของตัววัยรุ่น 8) การพัฒนาพื้นที่สร้างสรรค์สำหรับวัยรุ่น และ 9) การพัฒนาข้อมูลเพื่อประเมินผลและการจัดการความรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพผู้ปฏิบัติงานการจัดการ เงื่อนไขทางสุขภาพตนเอง เพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรของวัยรุ่นหญิงโรงเรียนแห่งหนึ่งจากในเมือง จังหวัดนครราชสีมา นครราชสีมา ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรของวัยรุ่นหญิงโรงเรียนแห่งหนึ่งจากในเมืองจังหวัดนครราชสีมา ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุชาติ รัตธา (2558) ได้ศึกษาการพัฒนาแบบการป้องกันและแก้ไขปัญหา การตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรของวัยรุ่นในจังหวัดกำแพงเพชร ผลการวิจัยพบว่า 1. สภาพ ได้แก่ พัฒนาการของวัยรุ่นปัจจัยด้านการศึกษา ด้านการสาธารณสุขและด้านสื่อสารเทคโนโลยีมีผลต่อการตั้งครรภ์ ก่อนวัยอันควรของวัยรุ่นและทำให้เกิดปัญหาด้าน

สุขภาพและปัญหาสังคมต่อไป 2. วัยรุ่นต้องการได้รับความช่วยเหลือในการป้องกันและแก้ไขปัญหาจากครู เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ครอบครัวและชุมชน 3. รูปแบบการป้องกันแก้ปัญหาการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรของวัยรุ่นที่พัฒนาประกอบด้วย 8 องค์ประกอบ ได้แก่ หลักการ จุดมุ่งหมาย วัตถุประสงค์ เป้าหมาย โครงสร้าง การดำเนินงาน เงื่อนไขสู่ความสำเร็จและผลผลิต โดยโครงสร้าง ประกอบด้วยหน่วยงานด้านสาธารณสุข เป็นแกนนำหลักและหน่วยงานด้านการศึกษาและด้านสังคมเป็นคณะทำงาน การดำเนินงานให้แกนนำหลักมีบทบาทคือการสร้างความตระหนักรู้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดตั้งคณะทำงาน การสร้างความสัมพันธ์ และรวมผลงานสรุปและเผยแพร่ สวนบทบาทของคณะทำงาน ได้แก่ การวางแผนการดำเนินงาน การตรวจสอบ และปรับปรุง ให้มุ่งเน้นกิจกรรม 1) การส่งเสริมองค์ความรู้ เพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร 2) การป้องกันการตั้งครรภ์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ 3) การรักษาพยาบาลวัยรุ่นที่ตั้งครรภ์ 4) การฟื้นฟูร่างกาย จิตใจและสังคมของแม่วัยรุ่น 4. ผลการประเมินรูปแบบการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรของวัยรุ่น พบว่า ด้านความถูกต้อง ความสอดคล้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ ทุกด้านอยู่ในระดับมากการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศ เพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรของวัยรุ่นหญิงโรงเรียนแห่งหนึ่งจากในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา มีความสัมพันธ์ทางบวก กับพฤติกรรมป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรของวัยรุ่นหญิงโรงเรียนแห่งหนึ่งจากในเมือง จังหวัดนครราชสีมา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($r=0.123, p=0.032$) ซึ่งไม่สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ จารุวรรณ ศรีเวียงยา และคณะ (2558) ได้ทำการศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพบว่า เพศ อายุ ผลการเรียน การอาศัยอยู่ ผู้ปกครอง ค่าใช้จ่ายที่ใดแต่ละวันไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P=0.19, P=0.93, P=0.94, P=0.34, P=0.19$ ตามลำดับ) การเข้าถึงสิ่งกระตุ้นอารมณ์ทางเพศ เช่น การใช้อินเทอร์เน็ตผ่านมือถือ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P = 0.96$) และการควบคุมกำกับติดตามของผู้ปกครองไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมต่อการมีเพศสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญ ($P = 0.56$) การตัดสินใจและเลือกปฏิบัติที่ถูกต้อง เพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรของวัยรุ่นหญิงโรงเรียนแห่งหนึ่งจากในเมือง จังหวัดนครราชสีมา มีความสัมพันธ์ทางบวก กับพฤติกรรมป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรของวัยรุ่นหญิงโรงเรียนแห่งหนึ่งจากในเมือง จังหวัดนครราชสีมา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($r=0.160, p=0.005$) ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ กุสุมา มีศิลป์ และคณะ(2555) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมป้องกันการตั้งครรภ์ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพในสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมป้องกันการตั้งครรภ์ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพใน สถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดศรีสะเกษอยู่ในระดับปานกลาง ปัจจัยชีวสังคม พบว่า อายุ การทำงานกลางคืน และการเคยมีประสบการณ์การมีเพศสัมพันธ์ มีความสัมพันธ์ทางลบกับพฤติกรรมป้องกันการตั้งครรภ์ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพในสถานศึกษาอาชีวศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ ปัจจัยชีวสังคม การไม่ได้ทำงานกลางคืน และการไม่เคยมีประสบการณ์การมีเพศสัมพันธ์ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมป้องกันการตั้งครรภ์ของนักศึกษา ส่วนปัจจัยชีวสังคม ผลการเรียน ที่พักอาศัยขณะศึกษาและรายได้ ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมป้องกันการตั้งครรภ์ของ นักศึกษาความรู้เรื่องการตั้งครรภ์มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมป้องกันการตั้งครรภ์ของนักศึกษา เพศวิถี ได้แก่ ค่านิยมเรื่องเพศและอิทธิพลของกลุ่มเพื่อนต่อพฤติกรรมทางเพศพบว่ามี ความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมป้องกันการตั้งครรภ์ของนักศึกษา

ข้อเสนอแนะ

1. วิทยุชุมชน ควรได้รับความรู้เรื่องเพศศึกษาที่ครบถ้วนและถูกต้อง ความเข้าใจและทัศนคติเชิงบวกในเรื่องเพศ การพัฒนาทักษะการสื่อสารเรื่องเพศ ตลอดจนการพัฒนาทักษะต่าง ๆ เช่น ทักษะชีวิต ทักษะการปฏิเสธ เพื่อให้วัยรุ่นสามารถคิดไตร่ตรอง และตัดสินใจได้ด้วยตนเองว่าสิ่งใดควรหรือไม่ควร ถูกหรือผิด และสามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลเรื่องเพศที่น่าเชื่อถือได้

2. สถานศึกษาควรจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะให้กับนักเรียน นักศึกษา เช่น ทักษะชีวิต ทักษะการปฏิเสธ ทักษะการสื่อสาร รวมถึงทักษะการแสดงออกและการจัดการอารมณ์ทางเพศให้นักเรียน นักศึกษาสามารถจัดการและควบคุมอารมณ์ ทางเพศของตนได้อย่างเหมาะสม ตลอดจนผู้ปกครองควรมีการค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอให้เท่าทันสื่อและสถานการณ์ในปัจจุบัน รวมทั้งคอยควบคุมดูแลและกำกับการใช้อินเทอร์เน็ตของบุตรอย่างใกล้ชิด

เอกสารอ้างอิง

กุสุมา มีศิลป์ และคณะ.(2555). ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก. การประชุมวิชาการระดับชาติ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ครั้งที่ 3 (ฉบับที่ 2).

กองสุขภาพ กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ. (2556). ร่วมกับมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ แนวทางการ พัฒนาความฉลาดทางสุขภาพ (Health Literacy) เพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรม 3อ.2ส. และลด เสี่ยง. นนทบุรี: กระทรวงสาธารณสุข.

ขวัญใจ ธรรมกุล. (2559). ปัจจัยความสำเร็จในการดำเนินโครงการป้องกันการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น. 10 มิถุนายน 2561. <http://www.journal-fas.cpru.ac.th>

จารุวรรณ ศรีเวียงยา.(2558) ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร [Journalgrad.ssru.ac.th](http://www.journalgrad.ssru.ac.th)

ดลพัฒน์ ยศธร. (2558). ปัญหาการตั้งครรภ์ไม่พร้อม. สืบค้น 14 มิถุนายน 2561.<http://www.familynetwork.or.th>

วฤชพร ญัฐจุโรจน (2560). การขับเคลื่อนเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ไม่พร้อมในวัยรุ่น.วารสารสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปีที่ 20 ฉบับเดือนมกราคม-ธันวาคม 2560.

สุชาติ รัตธา. (2558). การพัฒนารูปแบบการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร <https://www.tci-thaijo.org.or.th>

สำนักอนามัยการเจริญพันธ์ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข. (2558). สถานการณ์อนามัยการเจริญพันธ์ในวัยรุ่นและเยาวชน. 16 มิถุนายน 2561 <http://www.rh.anamail.go.th>

สำนักอนามัยการเจริญพันธ์ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข. (2559). สถานการณ์อนามัยการเจริญพันธ์ในวัยรุ่นและเยาวชน. 13 มิถุนายน 2561 <http://www.rh.anamail.go.th>

สำนักงานสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ. (2560). การดำเนินงานตามภารกิจ 9 ด้านของจังหวัดนครราชสีมา. 20 มิถุนายน 2561 <http://www.thaihealth.or.th>

สำนักงานอนามัยเจริญพันธ์ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข. (2560). แผนยุทธศาสตร์ปี 2560-2565. 15 มิถุนายน 2561

สำนักอนามัยการเจริญพันธุ์กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข. (2560). สถานการณ์อนามัยการเจริญพันธุ์ในวัยรุ่น และ
เยาวชน. 16 มิถุนายน 2561 <http://www.rh.anamail.go.th>

สำนักอนามัยการเจริญพันธุ์กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข. (2560). สถานการณ์อนามัยการเจริญพันธุ์ในวัยรุ่น และ
เยาวชน. 1 กันยายน 2561 <http://www.rh.anamail.go.th>

Krejcie, R.V. and Morgan, D.W. (1970). Educational and Psychological Measurement. New York :
Minnisota University.